

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**Факультет музичного мистецтва
Кафедра фортепіано**

**Програма навчальної дисципліни
«ФОРТЕПІАННИЙ АНСАМБЛЬ»**

Галузь знань – **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність – **25 Музичне мистецтво**

Освітньо-професійна програма – **«Фортепіано»**
(1 курс)

Рівень вищої освіти перший – **бакалаврський**

Харків, 2023

УДК 780.616.432.09.043(073)

Ф 80

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ХДАК
(протокол №11 від «17» травня 2023 року)

Рецензенти:

І. А. Гайденко – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри оркестрових інструментів ХДАК

Ю. М. Дедюля – кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри оркестрових інструментів ХДАК

Сердюк Я. О.,

кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Фортепіанний ансамбль : прогр. навч. дисципліни для здобувачів першого
Ф 80 (бакалавр.) рівня вищої освіти, спец. «Музичне мистецтво», ОП «Фортепіано» /
М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т
музичного мистецтва, Каф. фортепіано ; [розроб. Я. О. Сердюк]. Харків : ХДАК,
2023. 17 с.

Предметом пропонованої навчальної дисципліни є специфіка фортепіанного та ансамблевого виконавства в усіх формах його художнього функціонування. Вивчення навчальної дисципліни «Фортепіанний ансамбль» сприяє не тільки розвитку навичок ансамблевої гри, але й удосконаленню навичок гри на фортепіано, здобутих раніше у середніх музичних навчальних закладах розвитку інтелектуальних здібностей, художнього смаку, загальної музичної культури здобувача вищої освіти, а й, а також – відпрацюванню навичок художньої та міжособистісної комунікації, уникання або подолання конфліктів, спільної роботи, формуванню відчуття партнерства, розширенню музичного та загального кругозору за рахунок спілкування з іншими учасниками творчого процесу.

УДК 780.616.432.09.043(073)

© Харківська державна академія культури, 2023

© Сердюк Я. О., 2023

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4 Перший семестр – 2 Другий семестр – 2	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова
Розділів – 3 Тем – 10		
Загальна кількість годин на першому курсі – 120		
Тижневих годин Індивідуальних: 1 семестр – 1 2 семестр – 1 Самостійної роботи: 1 семестр – 2 2 семестр – 2	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітня програма: Фортепіано	Рік підготовки:
		1-й Семестри – 1,2
		Індивідуальні аудиторні
		40 год. на 1 студента
		Самостійна робота
		80 год. на 1 студента
Форма контролю: 1 семестр – залік, 2 семестр – екзамен.		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 40/80 (1/2)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі.

Курс «Фортепіанний ансамбль» з освітньої програми «Фортепіано» займає одне із центральних місць серед обов'язкових дисциплін у структурі навчального плану факультету музичного мистецтва Харківської державної академії культури. Предметом зазначеного курсу є специфіка фортепіанного та ансамблевого виконавства в усіх формах його художнього функціонування. Вивчення навчальної дисципліни «Фортепіанний ансамбль» сприяє не тільки розвитку навичок ансамблевої гри, але й удосконаленню навичок гри на фортепіано, здобутих раніше у середніх музичних навчальних закладах розвиткові інтелектуальних здібностей, художнього смаку, загальної музичної культури здобувача вищої освіти, а й, а також – відпрацюванню навичок художньої та міжособистісної комунікації, уникання або подолання конфліктів, спільної роботи, формуванню відчуття партнерства, розширенню музичного та загального кругозору за рахунок спілкування з іншими учасниками творчого процесу. «Фортепіанний ансамбль» – інтегруюча розвиваюча дисципліна, яка як важлива складова комплексного музичного розвитку здобувачів вищої освіти базується на міждисциплінарному підході, що зумовлює використання знань, вмінь та навичок, набутих в ході занять з теорії та історії музичної культури, музичної естетики та з інших фахових дисциплін відповідного профілю. Курс «Фортепіанний ансамбль» передбачає втілення теоретичних положень та принципів фортепіанної педагогіки у виконавську практику. Одним із найважливіших методичних постулатів курсу «Фортепіанний ансамбль» є дидактичний принцип поступовості в навчанні, тобто принцип поступового ускладнення репертуару та пов'язаних з ним музично виконавських завдань. При плануванні індивідуальної програми враховуються особистісні якості здобувача вищої освіти, його музичні здібності, а також рівень загальної та музичної підготовки. «Фортепіано» як навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації. Пропонована навчальна програма надає здобувачу вищої освіти можливості самореалізації та прояву креативних здібностей, як під час навчання, так і подальшій виконавській або педагогічній роботі.

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, загальний обсяг – 120 год., аудиторних індивідуальних годин – 40 на 1 здобувача, 80 год. на 1 здобувача – самостійна робота. Форма контролю: 1 семестр – залік, 2 семестр – екзамен.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Мета курсу:

- забезпечення набуття професійних піаністичних вмінь і навичок, необхідних для здійснення фахової діяльності піаніста – учасника камерного ансамблю, концертмейстера, педагога середніх та вищих навчальних закладів;
- формування практичних навичок ансамблевого виконавства з метою виховання кваліфікованих фахівців, здатних продемонструвати знання і навички в обсязі, необхідному для практичної діяльності в якості артиста фортепіанного дуету;
- розширення виконавського репертуару, придбання знань в області ансамблевого виконавства з метою найбільш адекватного визначення музично-виконавських завдань фортепіанного дуету, обумовлених художнім змістом і особливостями форми творів різних жанрів і стилів.

Компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна, відповідають освітній програмі «Фортепіано».

**Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна
(відповідно до освітньо-професійної програми).**

Загальні компетентності:	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК 19	Здатність до особистісного та професійного розвитку.
ЗК 20	Володіння комунікативними навичками, здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 8	Здатність здійснювати виконавську діяльність.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності піаніста (виконавця / викладача).
--------------	--

**Програмні результати навчання
(відповідно до освітньо-професійної програми)**

Програмні результати навчання	<p>РН 1 Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.</p> <p>РН 2 Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої</p>
--------------------------------------	--

6

	<p>гри, репетиційної роботи у підготовці до концертних виступів.</p> <p>РН 3 Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p> <p>РН 4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН 5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p> <p>РН 10 Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом. РН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>РН 17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.</p> <p>РН 18 Володіти методами та навичками відтворення емоційно образного змісту музичного твору під час сольної, концертмейстерської та камерно-ансамблевої діяльності. РН 19 Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській діяльності піаніста, знання музичних стилів та фортепіанного, камерного й концертмейстерського репертуару.</p>
--	--

Очікувані результати навчання:

- знання основних засобів виконавської виразності, принципів фортепіанної аплікатури, динаміки, агогіки, педалізації, специфіки ансамблевого виконавства;
- сформовані навички ансамблевої гри, вміння спільно з партнером створювати виконавські концепції та інтерпретації;
- вміння створювати концертні програми, працювати в різних музичних колективах.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю.

Демонстрування запланованих результатів навчання здійснюється через

виконання здобувачем вищої освіти ансамблевих творів індивідуальної програми. Засобом оцінювання є прослуховування викладачем ансамблевих творів індивідуальної програми у виконанні здобувача вищої освіти.

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевіряється за допомогою таких форм контролю:

- поточний контроль – прослуховування та оцінювання творів з індивідуальної програми; (упродовж семестру);
- підсумковий контроль – прослуховування та оцінювання запланованої та зафіксованої в індивідуальному плані програми з ансамблевих творів, виконання студентами програми з ансамблевих творів (наприкінці семестру, 1 семестр – залік, 2 семестр – іспит).

7

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною рейтинговою шкалою

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий 1-34 балів	Наднизький рівень виконання. Відсутність елементарних навичок роботи над фортепіанним та ансамблевим репертуаром, неспроможність виконати твір у повному обсязі, емоційна та м'язова скутість. Невиконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою, невиконання основних ансамблевих завдань (ритмічна синхронність).
35-59 балів	Низький рівень виконання, безпорадність у виконавському відношенні. Погане знання тексту, слабкий слуховий контроль; недбалість у роботі над ансамблевим репертуаром. Невиконання в повному обсязі основних завдань з аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Фрагментарні знання з проблем фортепіанного та ансамблевого виконавства.
2. Середній 60-63 балів	Посередній художньо-технічний рівень виконання. Знання тексту ансамблевих творів на низькому рівні, брак творчої активності й виконавської самостійності, посередній рівень сценічної культури. Фрагментарне володіння навичками роботи над фортепіанним і ансамблевим репертуаром. Виконання не всіх завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Слабкі знання з проблем фортепіанного та ансамблевого виконавства.

64-73 балів	<p>Задовільний рівень виконання, елементарні професійні навички. Значні недоліки технічного та художнього характеру, проблемне розкриття образного задуму твору, технічні можливості обмежені, проблемне туше. Відсутність наполегливої, старанної систематичної роботи над індивідуальною програмою, недостатній рівень подолання ансамблевих проблем (баланс, ритмічна синхронність, єдність у використанні виконавських засобів виразності). Неповні знання з проблем фортепіанного та ансамблевого виконавства.</p>
3.Достатній 74-81 балів	<p>Сумлінно вивчений текст творів, але виконанню не вистачає драматургічної переконливості. Випадкові текстові помилки, технічні та ансамблеві погрішності, а також проблемне відтворення стильових особливостей творів. В цілому основні завдання із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою виконі. Достатні навички роботи над ансамблевим твором і знання з проблем фортепіанного та ансамблевого виконавства.</p>
82-89 балів	<p>Переконливе усвідомлене трактування ансамблевих творів, але без прояву яскравої виконавської індивідуальності. Незначні помилки текстового характеру випадкові зупинки або виправлення, недостатньо досконале використання засобів виконавської виразності (інтонування, педалізація, туше, штрихи), певні ансамблеві погрішності: недостатня єдність у застосуванні основних засобів виразності, не ідеальний динамічний баланс, ритмічна синхронність, тощо. Добре, але недостатньо систематичне і результативне виконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою. Достатні знання з проблем фортепіанного виконавства та добрий загальнокультурний рівень.</p>

<p>3. Високий 90 – 100 балів</p>	<p>Якісна виконавська інтерпретація ансамблевих творів. Систематична, цілеспрямована, результативна (аудиторна та самостійна) робота над індивідуальною програмою і розвитком виконавської майстерності. Яскраве, бездоганне виконання, в якому продемонстровано на високому рівні: глибоке розуміння музичної драматургії, володіння комплексом виразних засобів, відтворення стилістичних особливостей творів, успішне подолання всіх піаністичних труднощів, майстерне володіння інструментом, впевнене знання програми, об'єктивна інтерпретація, емоційне наповнення, виконавська воля. Вільне орієнтування в музичному матеріалі курсу, високий загальнокультурний рівень.</p>
---	--

2. Програма навчальної дисципліни

Програму з курсу «Фортепіанний» розроблено за принципом розподілу навчального матеріалу на змістовні розділи. Кожний розділ є цілісним навчальним об'єктом, що включає визначену кількість індивідуальних аудиторних занять та позааудиторних навчально-виконавських заходів – самостійних занять здобувачів вищої освіти. Розділи розподіляються на теми, які у загальних рисах відображають основні види роботи над репертуаром для фортепіанного ансамблю.

Примітка. Теми можуть варіюватися та змінюватися, оскільки творчі процеси, до яких належить мистецтво гри на фортепіано та ансамблевої гри, важко спрогнозувати. Специфіка курсу «Фортепіанний ансамбль» полягає в його практичній спрямованості й необхідності постійного удосконалення, що зумовлює необхідність паралельного освоєння всіх змістовних розділів упродовж семестру. Змістова структура навчальної дисципліни при цьому лишається незмінною, але кожен семестр розділи опрацьовуються на новому навчальному (репертуарному) матеріалі згідно з індивідуальним планом здобувачів вищої освіти. Курс «Фортепіанний ансамбль» складається з трьох змістовних розділів, які спрямовані на оволодіння різних за жанрами ансамблевих творів, удосконалення технічних можливостей виконавців та набуття навичок ансамблевої гри, читання з листа, створення спільної художньої інтерпретації.

Розділ 1.

Тема 1. Робота над проблемами музичного (нотного) тексту – опрацювання власної партії в ансамблевому творі.

Тема 2. Робота над звільненням ігрового апарату, різними прийомами туше, розширенням артикуляційно-штрихової палітри.

Розділ 2.

Тема 3. Спільна робота учасників ансамблю. Виховання відчуття партнерства.

Тема 4. Робота над засобами музичної виразності (самостійно та в ансамблі).

Тема 5. Встановлення жанрових особливостей твору (самостійно та разом з партнером).

Тема 6. Встановлення стильових особливостей виконуваного твору (самостійно та

разом з партнером).

Тема 7. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю (самостійно та в ансамблі).

Тема 8. Відпрацювання навичок концентрації уваги. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту, розвиток навичок читання з листа самостійно (однієї з партій ансамблевого твору) та разом з партнером, в ансамблі.

Розділ 3.

Тема 9. Спільна робота над втіленням худ. образу.

Тема 10. Побудова музичної драматургії та визначення архітектоніки ансамблевого твору.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	інд.	ла б	.	с.р.			інд.	лаб	інд	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Самостійна робота учасників ансамблю												
Тема 1. Робота над проблемами музичного (нотного) тексту – опрацювання власної партії в ансамблевому творі.			4			8						
Тема 2. Робота над звільненням ігрового апарату, різними прийомами туше, розширенням артикуляційно штрихової палітри.			4			8						
Розділ 2. Спільна робота учасників ансамблю над опануванням музичного тексту, оволодіння навичками ансамблевої гри.												
Тема 3. Спільна робота учасників ансамблю. Виховання відчуття партнерства.			4			8						
Тема 4. Робота над засобами музичної виразності			4			8						

(самостійно та в ансамблі).												
Тема 5. Встановлення жанрових особливостей твору (самостійно та разом з партнером).			4			8						
Тема 6. Встановлення стилевих особливостей виконуваного твору (самостійно та разом з партнером).			4			8						
Тема 7. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю (самостійно та в ансамблі).			4			8						
Тема 8. Відпрацювання навичок концентрації уваги. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту, розвиток навичок читання з листа самостійно (однієї з партій ансамблевого твору) та разом з партнером, в ансамблі.			4			8						
Разом за змістовим розділом 1			32			64						
Розділ 3. Побудова спільної художньої інтерпретації ансамблевого твору												
Тема 9. Спільна робота над втіленням худ. образу			4			8						
Тема 10. Побудова музичної драматургії та визначення архітектоніки ансамблевого твору.			4			8						
Разом за змістовим розділом 2			40			80						

Разом за змістовим розділом 3			40			80						
Усього годин	120		40			80						

4. Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опанування музичного (нотного) тексту, звільнення ігрового апарату, аплікатура, динаміка, артикуляція	8
2.	Напрацювання навичок ансамблевої гри, спільна робота над засобами музичної виразності.	20
3.	Спільна робота над втіленням художнього образу	10
4.	Спільна підготовка до публічного виступу	2
	Разом	40

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денн. відділ	Заочн. відділ
1	Робота над проблемами музичного (нотного) тексту – опрацювання власної партії в ансамблевому творі.	8	
2	Робота над звільненням ігрового апарату	8	
3	Самостійні спільні репетиції учасників ансамблю. Виховання відчуття партнерства.	8	
4	Робота над засобами музичної виразності (самостійно та в ансамблі)	8	
5	Встановлення жанрових особливостей виконуваного твору (самостійно та разом з партнером).	8	
6	Визначення стильової специфіки (самостійно та разом з партнером).	8	
7	Робота над артикуляцією та звуковою рівністю (самостійно та в ансамблі)	8	
8	Відпрацювання навичок концентрації уваги. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту, розвиток навичок читання з листа самостійно (однієї з партій ансамблевого твору) та разом з партнером, в ансамблі.	8	
9	Спільна робота над втіленням худ. образу	8	
10	Побудова музичної драматургії та визначення архітектоніки ансамблевого твору.	8	
	Усього годин	80	

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання

В процесі роботи над творами для фортепіанного ансамблю на індивідуальних заняттях застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює як грати та ілюструє на фортепіано;
- репродуктивний метод – відтворення студентом того, що пояснив та показав

педагог (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення);

- метод проблемного викладу – педагог не тільки формулює виконавську проблему (наприклад – педалізація), а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;

- частково-пошуковий – активний пошук рішення виконавських задач (наприклад – визначення аплікатури) на основі загальноприйнятих методичних принципів;

- словесний метод – слово (розповідь, бесіда);

- практичні методи: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії за фортепіано;

- наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрування, показ педагога; існуючі аудіо- та відеозаписи виконуваного твору). - ділова гра (один зі здобувачів вищої освіти виконує роль педагога) як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності, наближенню навчання до професійної діяльності. Перевірка (шляхом прослуховування) й оцінювання інтерпретації запланованих та зафіксованих в індивідуальних планах творів у виконанні студентів реалізуються наприкінці семестру через такі форми поточного та підсумкового контролю:

- залік – 1 семестр;

- іспит – 2 семестр.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Прослуховування творів з індивідуальної навчальної програми здобувачів.
2.	Періодичний	Концертні виступи, участь у конкурсних заходах, тощо.
3.	Самостійна робота	Самооцінювання, в тому числі за допомогою засобів аудіо відеозапису.
4.	Підсумковий	1 семестр – залік, 2 семестр – іспит.

Індивідуальну семестрову виконавську програму здобувачів вищої освіти складають наступні жанри творів: поліфонічний твір, твір крупної форми, п'єса малої форми. Оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фортепіанний ансамбль» здійснюється за 100-бальною шкалою. Із загальної кількості у 100 балів максимально можливі бали оцінки розподіляються за такою схемою:

- участь у роботі упродовж семестру – 60 балів;

- іспит, залік – 40 балів.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

	Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Підсумковий контроль (залік, іспит)	Сума
Залік	14-40	5-10	5-10	10-40	34-100
Іспит	14-40	5-10	5-10	10-40	34-100

Розподіл балів за формами контролю:

- відвідування занять – 0-10
- робота на індивідуальних заняттях – 0-10
- самостійна робота – 0-40
- підсумковий контроль – 0-40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
74-81	C (добре)		
64-73	D (задовільно)	задовільно	
60-63	E (достатньо)		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

- ОПП «Фортепіано»;
- робоча програма з курсу «Фортепіанний ансамбль»;
- завдання для самостійної роботи;
- методичні розробки та рекомендації з курсу «Фортепіанний ансамбль»;
- посібники з курсу фортепіано та фортепіанного ансамблю;
- нотні матеріали;
- грамзаписи, аудіо- і відеозаписи.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення. Для реалізації освітньо-професійної програми на першому (бакалаврському) рівні зі спеціальності 025 Музичне мистецтво залучаються приміщення навчального корпусу № 4 Харківської державної академії культури, спеціально обладнані для проведення індивідуальних занять здобувачів вищої освіти: музичні кабінети з наявністю фортепіано (піаніно), спеціалізована зала для проведення поточного та підсумкового контролю, аудиторія кафедри «Фортепіано» з наявністю 2-х фортепіано, джерельної бази (нотних матеріалів, методичної літератури, мультимедійних засобів, комп'ютерного та програмного забезпечення), навчальна лабораторія з проблем музикознавства, камерний зал. В умовах дистанційного навчання – програми, що забезпечують відеозв'язок, відеоматеріали.

9. Рекомендована література Основна

Курс навчальної дисципліни «Фортепіанний ансамбль» це – практична діяльність, під час якої в (процесі індивідуальних занять здобувачів вищої освіти з педагогом) здійснюється набуття знань, навичок і прийомів для удосконалення фортепіанної майстерності та ансамблевої гри. Рекомендовані джерела інформації не є обов'язковими і можуть використовуватися за бажанням здобувачів вищої освіти з метою розширення музичного кругозору і поглиблення знань з теорії фортепіанного та ансамблевого виконавства.

1. Єфремова І., Троць Л. Деякі аспекти розвитку жанру фортепіанного ансамблю та його роль у сучасній музичній педагогіці. *Педагогічний часопис Волині*. №2(9). 2018 С. 25 –31

2. Каленик І. В. Фортепіанний ансамбль – історія та еволюція жанру. *Актуальні питання мистецької педагогіки*, випуск 4, 2015. С. 43 – 47 З.

Кашкадамова Н. Б. Мистецтво виконання музики на клавішно струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортеп'яно XIV-XVIII ст.) [Текст] : [навч. посібник] / Наталія Кашкадамова ; М-во культури і туризму України, Львів. нац. муз. акад. ім. М. Лисенка. – Вид. 2-ге, випр. і допов. – Київ : Освіта України, 2009. — 415 с.

4. Левицька, Г. Основи сучасної педалізації; Республік. метод. каб. навч. закл. мистецтва і культури. Львів, 1997. 81 с.

5. Лу Тун Фортепіанний дует: специфіка жанру та виконавські особливості : магістер. робота / Лу Тун ; науковий керівник Г. П. Голяка. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 65 с.

6. Склярів, О. Д. Методика викладання курсу фортепіано. Формування і розвиток виконавських навичок студентів : навч. посібник / О. Д. Склярів ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2002. – 79 с.

Допоміжна

1. Використання методичних досягнень школи Т. Лешетицького в класі фортепіано: навчально-методичні матеріали до курсу / Харк. держ. акад. культури; Уклад. О. Ж. Дедусенко. — Харків : ХДАК, 2004. — 12 с.
2. Деякі питання фортепіанного виконавства: образна характеристика музики: методичні вказівки з курсу фортепіано для студентів зі спеціальності «музичне мистецтво» / Харк. держ. акад. культури; Уклад. Н. Ю. Зимогляд. — Харків : ХДАК, 2011. — 20 с.
3. Деякі питання фортепіанного виконавства: артикуляція в музиці: методичні вказівки з курсу фортепіано для студентів зі спеціальності «музичне мистецтво» / Харк. держ. акад. культури; Уклад. Н. Ю. Зимогляд. — Харків : ХДАК, 2010. — 16 с.
4. Загальні методичні положення щодо самостійної роботи над удосконаленням фортепіанної техніки: Метод рекомендації для студентів ХДАК / Уклад. А. Ю. Рум'янцева. — Харків : ХДАК, 2002. — 14 с.
5. Шляхи розвитку фортепіанної техніки: навчально-методичні матеріали до курсу / Уклад. Ж. В. Дедусенко. — Харків : ХДАК, 2004. — 16 с.

Навчальне видання

«ФОРТЕПІАННИЙ АНСАМБЛЬ»

Програма навчальної дисципліни

для здобувачів ОР «бакалавр»
за спеціальністю «Музичне мистецтво» (ОП «фортепіано»)

Укладач:

Я.О. Сердюк, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри фортепіано ХДАК

Видається в авторській редакції

Комп'ютерний набір Я.О. Сердюк
Комп'ютерна верстка І. Колесник

План 2023

Підписано до друку _____ 2023 р. Формат 60x84/16

Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф

Ум. друк. арк. ____ Тираж 100. Зам № ____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4

Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК

